

Den store danske Encyklopædi og Povl Bang-Jensen

Gyldendals leksikon med den ambitiøse titel: *Den Store Danske Encyklopædi* udkom i 1995 under stor offentlig bevågenhed og heftig markedsføring. Der er nu hengået hele tretten år siden værkets tilblivelse, og værkets redaktion har da også gjort sig den fortjenstfulde anstrengelse at udsende to supplementsbind - et i 2002 og et yderligere i 2006. Således skulle ny viden løbende kunne integreres i værket, ligesom eventuelle rettelser indføjtes.

En netudgave af encyklopædien - www.gyldendalsleksikon.dk - giver redaktionen mulighed for løbende at opdatere værket. Alt skulle således være i sin skønneste orden, og redaktionen på Gyldendal burde med rette kunne sole sig i bevidstheden om at have udrettet den bedrift, som det er at have udgivet, hvad forlaget selv kalder "Hele Danmarks nationalleksikon".

Desværre er der her tretten år efter værkets udgivelse stadig en højst beklagelig fejlagtig og vildledende artikel i encyklopædien om den danske diplomat, Povl Bang-Jensen, og hans rolle i den såkaldte påskekrise i 1948.

I Den store danske Encyklopædis artikel om Povl Bang-Jensen hedder det nemlig om Povl Bang-Jensens medvirken i påskekrisen 1948:

[...] *Han forblev i udenrigstjenesten indtil 1948, da han måtte tage sin afsked efter at have viderebragt amerikanske misinformationer om formodede sovjetiske planer om invasion i de nordiske lande.* [...]

Det er forlængst påvist, at amerikanerne hverken havde informationer om formodede sovjetiske angrebsplaner mod Danmark eller andre nordiske lande, eller at amerikanerne havde forsøgt at anspore Bang-Jensen til at sprede falske informationer. Bang-Jensens amerikanske kilder havde - som det fremgår af arkiverne - ingen oplysninger eller antydninger om en mulig forestående sovjetisk/kommunistisk aggression mod dansk territorium. Derfor er det i strid med kendsgerningerne, når encyklopædien siger, at *Bang-Jensen viderebragte amerikanske misinformationer*, da han i marts 1948 var hjemme i Danmark for at forelægge den trusselsbeskrivelse for regeringen, som han selv og marineattaché Kjølsten havde udarbejdet. Det, som Bang-Jensen advarede regeringen imod, var i en spændt international situation som den daværende at lade dansk territorium fortsat henligge uden synligt militært beredskab for ikke at friste til en eventuel sovjetisk aggression mod dele af dansk territorium, *uden* at der blev gjort synlig væbnet dansk modstand som det skete den 9. april. Kun en demonstrativ og væbnet dansk forsvarskamp ville kunne bevæge amerikanerne til at komme Danmark til undsætning, hvis det værste skulle indtræffe og russerne kom. Det måtte ikke komme til en ny 9. april.

Den store danske Encyklopædi har ikke benyttet sig af chancen for at rette denne fejl i supplementsbindene eller i netudgaven. Dette på trods af, at fejlen i artiklen flere gange forlængst er blevet offentligt påvist og påklaget af fagkyndige historikere i indlæg i dagblade.

Således i en artikel af Bent Jensen i Berl. T. 16.08.2001, 1. sek. side 10:

...»Povl Bang Jensen« - efternavnet bør skrives rigtigt, Bang-Jensen, med bindestreg. Det er ikke rigtigt, som artiklen hævder, at Bang-Jensen viderebragte amerikanske misinformationer om formodede sovjetiske planer om invasion i de nordiske lande. Både Bo Lidegaard (I kongens navn), undertegnede (Bjørnen og haren) og Peer H. Hansen og Jakob Sørensen (Påskekrisen 1948) har dokumenteret, at det ikke forholder sig sådan. Det er en gammel krikke, som for længst er aflivet, der her trækkes frem i encyklopædien."...

Og i en kronik i Berl. T. 02.08.2001 af Peer Henrik Hansen, 1. sek. side 12:

"Gert Petersens blinde øje":

... "I den aktuelle bog »Med frygten som drivkraft« berører Gert Petersen en for mange ukendt episode i nyere dansk historie, den såkaldte Påskekrise i 1948. Episoden tildeles ganske vist ikke megen plads i bogen, men bruges ikke desto mindre til at vise, hvordan de løgnagtige høje i Washington ikke bare førte de amerikanske, men også de danske politikere bag lyset ved at skabe en falsk trussel om en umiddelbart forestående krig. Gert Petersen er ikke i tvivl. Det var USA og den danske ambassaderåd Povl Bang-Jensen i Washington, som i skøn forening forårsagede Påskekrisen, da den danske regering i påskedagene 1948 beordrede militær og politi i et højere beredskab. Bang-Jensen fik dog god hjælp af den danske marineattaché Fritz Hammer Kjølsten, og begge havde de ifølge Gert Petersen modtaget informationer af amerikanerne, informationer som kunne tolkes som advarsler. Men det var ikke Bang-Jensens og marineattaché (og ikke militærattaché, som Gert Petersen fejlagtigt skriver) Kjølstens »alarmerende budskab fra Washington, der dannede baggrund for den såkaldte Påskekrise«. Gert Petersens forklaring er så forkert, som den kan være, og faktisk er det 12 år siden, Gert Petersens forklaring blev modbevist. Udover at hans hovedtese om Påskekrisen 1948 ikke holder vand, er også detaljer behæftet med så mange fejl og fejltolkninger, at man må drage Gert Petersens grundighed i tvivl. Et par af Gert Petersens ukorrekte gengivelser af de faktiske omstændigheder og begivenheder i påsken 1948 bør ikke stå uimodsagte. Amerikanske embedsmænd gav således ingen »indtrængende advarsler om den truende situation, Danmark befandt sig i«. ...

På netsiden <http://www.danmarkidenkoldekrig.dk/> er der i emnerubrikken: Påskekrisen 1948 fyldig dokumentation af Bang-Jensens rolle i påskekrisen 1948, herunder af hans trusselsbeskrivelse: "Hemmelig Analyse", og af hans samtaler med amerikanske og danske embedsmænd før og under hans ophold i København i påsken 1948. Der er intet i dette, der kan underbygge den falske tese om, at Bang-Jensen "viderebragte amerikanske misinformationer".